

Vägledning om tillämpningen av 23 § och 25 § artskyddsförordningen när det gäller förvaring m.m. av levande fåglar

Vägledningen gäller förvaring m.m. av levande fåglar av arter som lever vilt inom EU:s europeiska territorium.

Innehåll

1. Avgränsning för vägledningen	3
2. EU Bird List	6
3. 23 § artskyddsförordningen, faktaruta med lagtext	7
4. 23 § artskyddsförordningen, kommentarer	7
5. 25 § artskyddsförordningen, faktaruta med lagtext	9
6. 25 § artskyddsförordningen, kommentarer	10
7. Bedömningar vid tillsyn	12
Bilaga 1: Artlista Bilaga X till Kommissionens förordning (EG) nr 865/2006 av den 4 maj 2006 om närmare föreskrifter för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 338/97, artikel 62 första punkten	13
Bilaga 2: Artlista Bilaga III del A till Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarandet av vilda fåglar	14

Naturvårdsverkets vägledning om tillämpningen av 23 § och 25 § artskyddsförordningen (2007:845) när det gäller förvaring m.m. av levande fåglar av arter som lever vilt inom EU:s europeiska territorium

1. Avgränsning för vägledningen

Bestämmelserna i 23 § och 25 § artskyddsförordningen har tillkommit för att uppfylla Sveriges åtaganden enligt EU:s båda naturvårdsdirektiv.¹ Syftet med 25 § är att reglera handel och andra kommersiella aktiviteter med växter och djur. I denna vägledning redogör Naturvårdsverket för myndighetens syn på bestämmelsernas tillämpning på förvaring av levande fåglar av arter som lever vilt inom EU:s europeiska territorium.

Denna skrivelse är ett komplement till Naturvårdsverkets handbok, där frågan om förvaring av levande fåglar inte tas upp.² Om det förekommer äldre vägledning där andra bedömningar framförs angående förvaring av levande vilda fåglar ersätts de av denna skrivelse.

Syfte med förbuden

Förbuden i 23 § och 25 § finns i artskyddsförordningen bl.a. för att uppfylla Sveriges åtaganden enligt EU:s fågeldirektiv. Naturvårdsverket bedömer att förbuden också syftar till att skydda den biologiska mångfalden och att skydda levande fågelarter, vilket även omfattar hindrande av spridning av individer med oönskad genetisk bakgrund. Förbuden mot förvaring är en viktig reglering för att motverka illegal handel med levande vilda fåglar och deras ägg. Förbudet i 23 § mot förvaring av ägg med embryon ska hindra att ägg tas från naturen och används vid okontrollerad uppfödning. På samma sätt är förbuden i båda paragraferna avsedda att hindra att levande vilda fåglar på ett okontrollerat sätt tas från naturen för att ingå i uppfödning och handel.

Samtliga angivna syften kan enligt 8 kap. 4 § miljöbalken ligga till grund för förbudsregler som gäller handel och förvaring. För sådana situationer där EU:s fågeldirektiv inte specifikt kräver att Sverige ska förbjuda handel och förvaring är grunden för artskyddsförordningens förbud skyddet av vilda fågelarter och av den biologiska mångfalden.

¹ Fågeldirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG
Art- och habitatdirektivet: Rådets direktiv 92/43/EEG

² Naturvårdsverket. Handbok för artskyddsförordningen 2009:3. Del 2 – preparering, handel och förevisning.

Förbuden i 23 § och 25 § omfattar både vilda fågelindivider och de som fötts upp i fångenskap. Det framgår tydligt av lagtexten att undantagen i 28 § punkt 2 och 30 § punkt 4 inte gäller för fåglar. Fåglar omfattas alltså av förbudet även om de är uppfödda i fångenskap.

Enligt EU-domstolens praxis är fågeldirektivet inte tillämpligt för fåglar som har avlats och uppfötts i fångenskap. EU-domstolen konstaterar samtidigt, bl.a. i Vergy-domen³ (p. 14), att frågan inte är reglerad i EU-rätten. Medlemsstaterna har därmed rätt att själva reglera hur dessa fågelindivider får hanteras. Sverige har alltså rätt att ha strängare regler, så länge dessa inte strider mot andra EU-rättsliga krav på medlemsstaterna. Förhållandet mellan artskyddsförordningen och EU-rätten avseende fåglar som har avlats och uppfötts i fångenskap har utvecklats i en dom från miljödomstolen.⁴

Enligt Naturvårdsverkets bedömning ingår skyddsbehov av fågelarter som lever vilt i Sverige, samt skyddsbehov av den biologiska mångfalden, i förbudens syften. Dessa grunder bedömer Naturvårdsverket utgör giltiga skäl enligt EU-rätten att gå längre än fågeldirektivet kräver, i fråga om reglering av handel och förvaring av fåglar. I EU-rätten erkänns skydd av djurs liv och hälsa samt skydd av biologisk mångfald som legitima skyddsintressen. Det finns bland annat risk för att fångenskapsuppfödda fåglar rymmer, vilket skapar risk för hybridisering med vilt levande lokala exemplar. Detta kan komma att skada de lokala populationernas särarter och därför utarma den biologiska mångfalden. Vilt levande fåglar kan också komma att infångas och utges för att vara fångenskapsuppfödda, vilket riskerar att skada artens fortlevnad.⁵

Naturvårdsverket anser därmed att förbudet i 23 § och 25 § är nödvändiga för att uppnå skyddsmålen med lagstiftningen. Målen kan inte förväntas uppnås med mindre ingripande regler. De svenska förbudet i 23 § och 25 § artskyddsförordningen ska därför anses omfatta även fåglar som har avlats och uppfötts i fångenskap, förutsatt att dessa fåglar tillhör arter som lever vilt inom EU:s europeiska territorium.

Jaktbestämmelserna

För att man ska få hålla vilt i hägn eller liknande anläggning krävs även tillstånd från länsstyrelsen enligt 41 a § jaktförordningen (1987:905). Med vilt avses alla vilda däggdjur och fåglar, enligt 2 § jaktlagen (1987:259). Begreppen vilthägn eller liknande anläggning är inte närmare definierade i jaktförordningen.

Naturvårdsverkets föreskrifter gäller för ett markområde som med hjälp av stängsel eller på annat sätt avgränsats i syfte att inestänga vilt under mer än 48 timmar.⁶ Föreskrifterna gäller inte anläggning för offentlig förevisning av djur. I föreskrifterna

³ C-149/94 Vergy, dom den 8 februari 1996

⁴ Miljödomstolen i Växjö, dom från den 16 mars 2010, mål nr M 4214–09. Domen överklagades till Miljööverdomstolen, som inte meddelade prövningstillstånd.

⁵ Se fotnot 4

⁶ Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om vilthägn och inhägnader för handelsträdgårdar m.m. för att förebygga skador av hare, NFS 2002:20

framgår också att länsstyrelsen bara har rätt att pröva ansökan om vilthägn för vissa vanliga arter.

Naturvårdsverket anser att hägn som har tillstånd enligt jaktförordningen för rehabilitering av vilda fåglar och däggdjur kan undantas från kravet på dispens från 23 § artskyddsförordningen genom tillämpning av undantaget i 28 § punkt 5 artskyddsförordningen om ”tillfällig förvaring i samband med rehabilitering”. Detta förutsätter att djuren är färdigbehandlade och kan släppas ut i frihet efter maximalt 3 månader. Om förvaringen måste förlängas utöver detta krävs dispens från 23 § artskyddsförordningen.

Djurskyddsbestämmelserna

Vid all förvaring av tamdjur och djur av arter som förekommer vilt gäller även djurskyddslagstiftningen.

Invasiva arter

Enligt EU-förordning (1143/2014) om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter är det sedan 1 januari 2015 förbjudet att importera, sälja, odla, föda upp, transportera, använda, byta, släppa ut i naturen eller hålla levande exemplar av de arter som finns upptagna på den s.k. unionsförteckningen över invasiva främmande arter. De fågelarter som finns med på listan är

- amerikansk kopparand (*Oxyura jamaicensis*)
- helig ibis (*Threskiornis aethiopicus*)
- huskråka (*Corvus splendens*)
- nilgås (*Alopochen aegyptiacas*).

2. EU Bird List

Artlistan i bilaga 1 till artskyddsförordningen är inte uttömmande i förhållande till 23 § och 25 § när det gäller fåglar. Som stöd för genomförandet av fågeldirektivet har EU-kommissionen tagit fram EU Bird List, som omfattar samtliga fågelarter som bedöms förekomma vilt inom EU:s europeiska territorium, och som därmed omfattas av artikel 1 i direktivet. Fågelarterna är indelade i fyra kategorier som redovisar olika typer av aktuell och historisk förekomst. Listan tas fram i samråd med medlemsstaterna med hjälp av organisationen Bird Life International och revideras vid behov. En första version av listan antogs 1999 och revideringar har gjorts 2015 och 2018.

EU Bird List finns kostnadsfritt tillgänglig via EU-kommissionens webbplats:

http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

EU Bird List är inte juridiskt bindande, men ska enligt EU-kommissionen användas som underlag för implementering av fågeldirektivet. Syftet med listan är enligt EU-kommissionen att definiera vilka fågelarter som omfattas av artikel 1 i fågeldirektivet. Naturvårdsverket anser att listan ska utgöra grund för tolkningen av vilka arter som ska betraktas som vilt levande inom EU:s europeiska territorium. I många fall är det lätt att avgöra om en art förekommer vilt inom EU eller inte, utan att EU Bird List behöver konsulteras. EU Bird List ska utgöra ett stöd för tillämpningen i fall där artens etablering och utbredning inom EU är mer oklar.

Begreppet ”lever vilt” ska enligt Naturvårdsverket tolkas som att det förekommer vilt levande populationer, men det kan också innebära regelbundet förekommande enstaka individer av en art. Det kan tillkomma och försvinna fågelarter från området över tid. Hur fågelarterna i praktiken ändrar sin utbredning påverkar alltså bestämmelsernas tillämpning. För att en art ska tas upp som sporadiskt förekommande i EU Bird List ska den ha noterats tillräckligt ofta av EU:s sakkunniga organisationer. Därmed anser Naturvårdsverket att EU Bird List ska användas som stöd för bedömningar av om en art förekommer sporadiskt eller ej.

Även annat tillgängligt referensmaterial kan ha betydelse vid tolkning av innebörden av begreppet ”lever vilt inom EU:s europeiska territorium”. Det är något som en tillsynsmyndighet ska ta ställning till i det enskilda fallet vid tillämpning av förordningen. Naturvårdsverket har dock i nuläget inte tagit ställning till andra eventuella referenser utöver EU Bird List.

3. 23 § artskyddsförordningen

Artskyddsförordningen (2007:845)

23 § Det är förbjudet att förvara eller transportera

1. levande fåglar och fågelägg med embryo av arter som lever vilt inom Europeiska unionens europeiska territorium,
2. levande djur och växter av de arter som i bilaga 1 till denna förordning har markerats med N eller n. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren och alla stadier i växternas biologiska cykel.

Undantag

28 § Förbudet i 23 gäller inte

1. djur och fågelägg, om det visas att exemplaret har tagits från naturen i enlighet med bestämmelser i jaktlagen (1987:259)
2. växter och djur utom fåglar, om det visas att varken växten eller djuret eller dess föräldrageneration har levt vilt,
3. växter och djur, om det visas att exemplaret har tagits från naturen på ett lagligt sätt före den 1 januari 1999,
4. vid transitering i enlighet med rådets förordning (EG) nr 338/97,
5. tillfällig förvaring i samband med omhändertagande för vård och behandling på grund av sjukdom eller skada, eller
6. fasan, raphhöna och gräsand.

4. Kommentarer till 23 § artskyddsförordningen

Förbudet mot förvaring och transport gäller generellt för alla fågelarter som lever vilt inom EU:s europeiska territorium. Som underlag för bedömning av om en art lever vilt inom EU eller ej ska EU Bird List användas som utgångspunkt.

Förbud oavsett syftet med förvaringen

Förbudet i 23 § gäller oavsett syftet med förvaringen. Begreppet ”förvaring” omfattar även ”hållande” av fåglar såsom hållande i bur, i voljär, inhägnad eller liknande anläggning som inskränker fågelns möjlighet att förflytta sig därifrån. I begreppet ingår också förvaring av levande ägg med embryo. Bestämmelsen omfattar både långvarig och mer tillfällig förvaring. Tillfällig förvaring kan dock vara tillåten enligt undantaget i 28 § punkt 5 artskyddsförordningen, om det sker i samband med omhändertagande för vård av ett skadat djur (se avsnitt 1.2).

Undantag för vissa arter enligt föreskrifter om jakt⁷

Vissa arter av vilda fåglar får förvaras tillfälligt i fångstredskap i samband med laglig jakt. Utöver fasan, raphöna och gräsand, som redan är undantagna förbudet i 23 § artskyddsförordningen, får kråka, kaja, skata och tamduva (stadsduva) förvaras tillfälligt i fångstredskap i syfte att locka och fånga frilevande fåglar av samma art. Viss förvaring och transport i samband med laglig jakt är också tillåten för avlivning eller frisläppande på annan plats, enligt jaktbestämmelserna. Vilda fåglar som fångats för vetenskapligt ändamål får tillfälligt förvaras och transporteras i samband med fångsten. För samtliga dessa fall gäller undantaget i 28 § punkt 1 artskyddsförordningen.

Undantag för de individer som fångats lagligt före 1999

Undantaget i 28 § punkt 3 artskyddsförordningen innebär att det är lagligt att fortsätta förvara fåglar som tagits från naturen på ett lagligt sätt före den 1 januari 1999. Naturvårdsverket anser att detta undantag endast gäller för den enskilda individen. Undantaget omfattar därmed inte eventuell avkomma från en lagligt infångad fågel. Om undantaget kunde ärvas till avkomman skulle det öppna för en omfattande uppfödning av vilda fågelarter. Naturvårdsverket anser att detta skulle strida mot syftet med bestämmelsen (se avsnitt 1.1).

CITES-listade arter omfattas av förbudet

Fågelarter som är listade i EU:s CITES-förordning⁸, som reglerar handel och andra kommersiella aktiviteter, omfattas av bestämmelserna i 23 §, eftersom förbudet gäller oavsett syftet med förvaringen. Enligt 23 § regleras förvaring av alla fåglar som omfattas av definitionen. Vid försäljning eller andra kommersiella aktiviteter gäller dessutom 25 § eller EU:s CITES-förordning.

Definitionen av vilka arter av levande fåglar som ingår i respektive förbud är densamma i 23 § och 25 §. En viktig skillnad är att förbudet i 25 § inte ska tillämpas för de arter som omfattas av förbud mot kommersiella aktiviteter enligt EU:s CITES-förordning 338/97. CITES-bestämmelserna och 25 § artskyddsförordningen gäller dock alltid parallellt med 23 §. Det innebär att förbudet enligt 23 § ska tillämpas samtidigt, även om en kommersiell aktivitet är tillåten enligt CITES eller 25 §. Det beror på att 25 § och CITES reglerar särskilda kommersiella aktiviteter med fåglarna, medan generell förvaring av samma fågel regleras enligt 23 §.

Dispens krävs

För fåglar som omfattas av förbudet i 23 § artskyddsförordningen krävs dispens från Jordbruksverket enligt 32 § artskyddsförordningen för att förvaring ska vara tillåten. Tillstånd för hägn enligt 41 a § jaktförordningen kan också krävas.

⁷ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om användande av fångstredskap (NFS 2018:3), 36 §

⁸ Rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem

5. 25 § artskyddsförordningen

Artskyddsförordningen (2007:845)

25 § Det är förbjudet att förvara för försäljning eller bjuda ut till försäljning, sälja, köpa eller byta levande eller döda

1. fåglar av arter som lever vilt inom Europeiska unionens europeiska territorium,
2. djur, växter, ägg, fröer, sporer och delar av djur och växter av de arter som i bilaga 1 till denna förordning har markerats med N eller n.

Detsamma gäller varor som härrör från sådana djur och växter. Detsamma gäller också andra varor där det i åtföljande dokument, på förpackning eller i märkning anges att varan utgör del av eller härrör från sådana djur eller växter eller där det finns någon annan omständighet som är ägnad att ge intrycket att varan utgör del av eller härrör från sådana djur eller växter. Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren och alla stadier i växternas biologiska cykel.

Undantag

30 § Förbudet i 25 § gäller inte

1. handel med djur och ägg, om det visas att djuret har fångats, dödats eller, i fråga om ägg, har samlats i enlighet med jaktlagen (1987:259), om inte annat följer av 33 § jaktförordningen (1987:905),
2. döda djur och ägg samt del eller vara av djur, om det visas att exemplaret har tagits från naturen på ett lagligt sätt före den 1 januari 1999,
3. levande och döda växter, om det visas att exemplaret har tagits från naturen på ett lagligt sätt före den 1 januari 1999,
4. levande växter och djur utom fåglar, om det visas att varken växten eller djuret eller dess föräldrageneration har levt vilt,
5. handel med döda djur som utgör ett naturligt led i en prepareringsverksamhet som bedrivs av den som har tillstånd för preparering enligt 35 §,
6. djur och växter av arter som omfattas av förbud mot kommersiella aktiviteter i rådets förordning (EG) nr 338/97,
7. förvar av och handel med fasan, raphöna och gräsand,
8. döda exemplar av dalripa, rödhöna, klipphöna, ringduva, bläsgås, grågås, bläsand, kricka, stjärtand, skedand, brunand, vigg, bergand, ejder, sjöorre, fjällripa, tjäder, orre, sothöna, enkelbeckasin och morkulla, eller
9. försäljning m.m. av döda djur och växter och delar därav som bedrivs inbördes mellan sådana museer och andra institutioner som enligt 36 § har undantagits från kraven på tillstånd för viss prepareringsverksamhet. Förordning (2009:325)

6. Kommentarer till 25 § artskyddsförordningen

Gäller förvaring i samband med försäljning

Begreppet ”förvaring” i 25 § artskyddsförordningen avser förvaring som har direkt koppling till försäljning. Det är alltid köp, byte och försäljning, d.v.s. den kommersiella aktiviteten, som står i centrum vid tillämpning av denna bestämmelse. Förvaring i andra syften regleras i 23 §. Begreppet ”förvaring” omfattar även ”hållande” av fåglar såsom hållande i bur, i voljär, inhägnad eller liknande anläggning som inskränker fågelns möjlighet att förflytta sig därifrån. I begreppet ingår även förvaring av levande fågelägg med embryo.

Alla fågelarter som omfattas av 23 § artskyddsförordningen omfattas även av 25 § artskyddsförordningen. Definitionen av vilka arter av levande fåglar som ingår i respektive förbud är densamma i 23 § och 25 §. En viktig skillnad är att förbudet i 25 § inte ska tillämpas på de arter som omfattas av förbud mot kommersiella aktiviteter enligt EU:s CITES-förordning 338/97. CITES-arterna har undantagits från tillämpningen av 25 § för att undvika onödig dubbelreglering, eftersom förbud mot handel m.m. med dessa arter redan finns i EU:s CITES-förordning.

CITES-bestämmelserna och 25 § artskyddsförordningen gäller alltid parallellt med 23 §. Det innebär att förbudet enligt 23 § ska tillämpas samtidigt, även om en kommersiell aktivitet är tillåten enligt CITES eller 25 §. Det beror på att 25 § och CITES reglerar särskilda kommersiella aktiviteter med fåglarna, medan generell förvaring av samma fågel regleras enligt 23 §.

Dispens krävs

För fåglar som omfattas av förbudet i 23 § artskyddsförordningen krävs dispens från Jordbruksverket enligt 32 § artskyddsförordningen för att förvaring ska vara tillåten. För fåglar som omfattas av förbudet i 25 § krävs dispens från Naturvårdsverket enligt 32 § artskyddsförordningen för att förvaring ska vara tillåten. Naturvårdsverket kan dock inte ge dispens för CITES-listade fåglar som förvaras för kommersiella aktiviteter. För dessa fåglar ska istället CITES-bestämmelserna tillämpas. Tillstånd för hägn enligt 41 a § jaktförordningen kan också krävas.

Undantag från krav på CITES-intyg för handel med vissa arter

Vissa CITES-listade fågelarter som omfattas av förbud mot kommersiella aktiviteter är generellt undantagna från krav på CITES-intyg. Undantaget framgår av artikel 62 i Kommissionens CITES-förordning⁹ och arterna listas i bilaga X till förordningen (se bilaga 1 till denna vägledning).

Undantaget gäller exemplar av fåglar som är födda och uppvuxna i fångenskap. Den som förvarar sådana fåglar måste ha dokumentation som styrker detta. Det finns för

⁹ Kommissionens förordning (EG) nr 865/2006 av den 4 maj 2006 om närmare föreskrifter för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 338/97, se artikel 62 första punkten samt bilaga X

närvarande inget krav på att dessa fåglar ska vara individuellt märkta för att undantaget ska gälla, men bestämmelserna öppnar för att märkning kan krävas i framtiden.

Om förutsättningarna för att använda det generella undantaget är uppfyllda, krävs inget CITES-tillstånd i det enskilda fallet för att en kommersiell aktivitet ska vara tillåten. Aktiviteten är dock i utgångsläget fortfarande klassad som förbjuden. Därför är undantaget i 30 § punkt 6 artskyddsförordningen tillämpligt. Artskyddsförordningens förbud i 25 § gäller därmed inte. Förvaring är dock förbjuden enligt 23 §, om det gäller en art som förekommer vilt inom EU:s europeiska territorium. För att förvaringen ska vara tillåten krävs att Jordbruksverket utfärdar en dispens enligt 32 § artskyddsförordningen. Om ytterligare undantag i 30 § artskyddsförordningen skulle vara tillämpliga på en individ har CITES-bestämmelserna företräde. Det beror på att dessa regler finns i överordnad EU-förordning, som har direkt tillämplighet i Sverige.

Undantag för individer som fångats lagligt vid jakt

Undantaget i 30 § punkt 1 innebär att det är lagligt att köpa och sälja fåglar som tagits från naturen på ett lagligt sätt enligt jaktlagstiftningen. Naturvårdsverket anser att detta undantag endast gäller för den enskilda individen. Undantaget omfattar därmed inte eventuell avkomma från en lagligt fångad fågel. Om undantaget kunde ärvas till avkomman skulle det öppna för en omfattande uppfödning av vilda fågelarter. Naturvårdsverket anser att detta skulle strida mot syftet med bestämmelsen (se avsnitt 1.1).

Förbudet i 25 § artskyddsförordningen ska inte tillämpas på alla arter

Kommersiella aktiviteter med fåglar som omfattas av artikel 1 i fågeldirektivet, d.v.s. försäljning, transport för försäljning, förvaring för försäljning och salubjudande, ska vara förbjudna i medlemsstaterna enligt artikel 6.1 fågeldirektivet. Förbudet ska avse både levande och döda exemplar. Enligt artikel 6.2 får dessa förbud dock inte omfatta de arter som tagits upp i bilaga III del A till fågeldirektivet (se bilaga 2 till denna vägledning), under förutsättning att fåglarna på ett lagligt sätt har dödat eller fångats eller på annat lagligt sätt förvärvats. Sverige har helt undantagit tre av arterna i bilaga III del A från förbudet mot kommersiella aktiviteter, nämligen fasan, raphöna och gräsand. Försäljning m.m. av såväl levande som döda exemplar av dessa fåglar är därmed undantagna från förbudet i 25 § artskyddsförordningen. Detta framgår av att arterna omfattas av undantaget i 30 § punkt 7 artskyddsförordningen. För övriga fyra arter i bilaga III del A: dalripa, rödhöna, klipphöna och ringduva, gäller istället att endast döda exemplar av arterna är undantagna från förbudet i 25 §. Dessa arter omfattas av undantaget i 30 § punkt 8 artskyddsförordningen.

Arterna som ingår i bilaga III del A fågeldirektivet har alltså delats upp i svensk lagstiftning. Naturvårdsverket bedömer att detta inte har stöd i EU-rätten, eftersom uppdelningen strider mot artikel 6.2 fågeldirektivet som är överordnad den svenska bestämmelsen. Eftersom den svenska regleringen strider mot en överordnad EU-bestämmelse bedömer Naturvårdsverket att förbudet i 25 § artskyddsförordningen inte kan tillämpas för någon av arterna i bilaga III del A. Förbudet bör därmed inte tillämpas för levande exemplar av dalripa, rödhöna, klipphöna och ringduva, trots att det står så i

artskyddsförordningen. För att en myndighet eller domstol ska underlåta att tillämpa 25 § artskyddsförordningen för dessa fyra arter måste dock ägaren kunna visa trovärdig dokumentation som styrker att varje fågelindivid har fångats eller förvärvats på ett lagligt sätt. Om ägaren inte kan uppvisa trovärdig dokumentation ska 25 § tillämpas så som bestämmelsen är skriven i artskyddsförordningen.

Det ovanstående innebär enligt Naturvårdsverkets bedömning inte någon skillnad för tillämpningen av 23 § artskyddsförordningen. Förvaring enligt 23 § artskyddsförordningen av levande exemplar av dalripa, rödhöna, klipphöna och ringduva kräver därmed dispens från Jordbruksverket.

7. Bedömningar vid tillsyn enligt 23 och 25 §§ artskyddsförordningen

Vilda fåglar flyger fritt och förekomst av vilda arter kan förändras över tid. Det sätt som bestämmelserna 23 § och 25 § artskyddsförordningen är konstruerade innebär att en fågel som vid en viss tidpunkt inte är förbjuden att förvara, eftersom arten inte lever vilt inom EU:s europeiska territorium, senare kan bli förbjuden att fortsätta förvara utan att någon svensk bestämmelse har ändrats. Om detta inträffar kan det finnas grund för länsstyrelsen att förelägga innehavaren av fågeln att upphöra med förvaringen eller att vidta andra lämpliga åtgärder. Ett tillsynsföreläggande ska enligt 26 kap. 9 § miljöbalken vara proportionerligt och inte mer ingripande än vad som behövs i det enskilda fallet.

En fågel som tidigare förvarats lagligt kan bli förbjuden att förvara om arten etableras vilt inom EU. Under sådana omständigheter bedömer Naturvårdsverket att det kan vara motiverat att en innehavare får en rimlig tidsfrist för att anpassa verksamheten till den nya situationen. Det kan ske genom att innehavaren ges tillräcklig tid att söka och eventuellt erhålla dispens från förbudet, vilket i så fall ger rätt att fortsätta med förvaringen. I annat fall behöver innehavet avvecklas, d.v.s. innehavaren blir tvungen att inom rimlig tid göra sig av med fågeln. Även för sådana åtgärder är det dock viktigt att innehavaren ges tillräcklig tid för åtgärden. Som ett riktmärke kan en tidsfrist om sex månader vara lämplig.

Bilaga 1

Utdrag ur Kommissionens förordning (EG) nr 865/2006 av den 4 maj 2006 om närmare föreskrifter för tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 338/97**Artikel 62**

Bestämmelserna i artikel 8.3 i förordning (EG) nr 338/97 om att undantag från förbuden i artikel 8.1 i den förordningen skall medges genom att intyg utfärdas i varje enskilt fall skall inte avse, och inget intyg skall heller krävas, i följande fall:

1. Exemplar av i fångenskap födda och uppvuxna djur av de arter som anges i bilaga X till den här förordningen och hybrider av dessa, under förutsättning att exemplar av arter som är försedda med not är märkta i enlighet med artikel 66.1 i den här förordningen

Bilaga X: arter som avses i artikel 62.1 (namn enligt Artdatabanken 2018-10-14)

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Engelskt namn
<i>Anas lysanensis</i>	laysanand	Laysan duck
<i>Spatula querquedula</i> (synonym <i>Anas querquedula</i>)	årta	garganey
<i>Aythya nyroca</i>	vitögd dykand	ferruginous duck
<i>Branta ruficollis</i>	rödhalsad gås	red-breasted goose
<i>Branta sandvicensis</i>	hawaiigås	Nene, Hawaiian goose
<i>Oxyura leucocephala</i>	kopparand	white headed duck
<i>Columba livia</i> (domestica)	klippduva (tamduva)	rock dove (feral pigeon)
<i>Catreus wallichii</i>	klippfasan	cheer pheasant
<i>Colinus virginianus ridgwayi</i>	vitstrupig vaktel	northern bobwhite, Virginia quail
<i>Crossoptilon crossoptilon</i>	vit öronfasan	white eared pheasant
<i>Crossoptilon mantchuricum</i>	brun öronfasan	brown eared pheasant
<i>Lophophorus impejanus</i>	himalayamonal	Himalayan monal, Impejan pheasant
<i>Lophura edwardsi</i>	edwardsfasan	Edward's pheasant
<i>Lophura swinhoii</i>	swinhoefasan	Swinhoe's pheasant
<i>Polyplectron napoleonis</i>	palawanpåfågelfasan	Palawan peacock-pheasant
<i>Syrnaticus ellioti</i>	elliotsfasan	Elliot's pheasant
<i>Syrnaticus humiae</i>	Humes fasan	Mrs Hume's pheasant
<i>Syrnaticus mikado</i>	mikadofasan	Mikado pheasant
<i>Carduelis cucullata</i>	rödsiska	red siskin
<i>Cyanoramphus novaezelandiae</i>	rödpannad parakit	red-fronted parakeet, red-crowned parakeet
<i>Psephotellus dissimilis</i>	svarthätteparakit	hooded parrot, golden-shouldered parrot

Bilaga 2

Utdrag ur Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarandet av vilda fåglar

Artikel 6

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 2 och 3 ska medlemsstaterna, för samtliga de fågelarter som avses i artikel 1, förbjuda försäljning, transport för försäljning, förvaring för försäljning och salubjudande av levande eller döda fåglar och av lätt igenkännbara delar eller derivat av sådana fåglar.
2. De verksamheter som anges i punkt 1 får inte förbjudas med avseende på de fågelarter som anges i bilaga III del A, under förutsättning att fåglarna på ett lagligt sätt har dödats eller fångats eller på annat lagligt sätt förvärvats.

Bilaga III del A (namn enligt Artdatabanken 2018-10-14)

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Engelskt namn
<i>Anas platyrhynchos</i>	gräsand	mallard
<i>Lagopus lagopus (lagopus, scoticus et hibernicus)*)</i>	dalripa	willow ptarmigan
<i>Alectoris rufa</i>	rödhöna	red-legged partridge
<i>Alectoris barbara</i>	klipphöna	barbary partridge
<i>Perdix perdix</i>	rapphöna	grey partridge
<i>Phasianus colchicus</i>	fasan	common pheasant
<i>Columba palumbus</i>	ringduva	wood pidgeon

*) Tre underarter omfattas: L. l. lagopus, L. l. scoticus och L. l. hibernicus